

ARMUT YAPRAKUYUZU

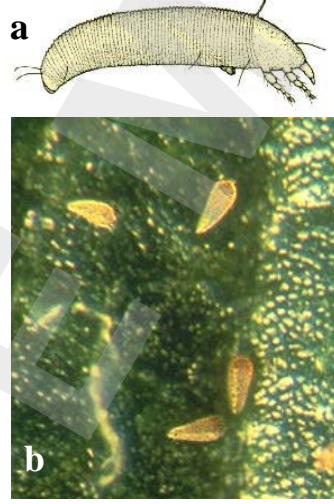
Eriophyes pyri Nal.

(Acarina: Eriophyidae)

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

Armut yaprak uyuzu, baş tarafı geniş ve kuyruğa doğru daralan havuç şeklinde olup 2 çift bacağı vardır. Parlak sarı renklidir. Zararlı çok küçük olduğundan doğada çıplak gözle görmek mümkün olmayıp, ancak binoküler altında görüle-bilmektedir. Ergin 0.2 mm boyundadır (**Şekil 74a,b**). Zararlılığının varlığı ancak bitki yaprağında ve nadiren de meyvelerde oluşturduğu zarar şekline anlaşılır. Bulaşık yaprakların her iki yüzünde 1-2 mm çapında, önceleri açık yeşil, daha sonra kahverengi ve siyahlaşmış siğil şeklinde kabartılar mevcuttur.

Kışı ergin dönemde çiçek ve sürgün gözlerinin pulları altında, yaklaşık 50 bireylik koloniler halinde geçirmektedir. İlkbaharda havaların ısınması ve gözlerin patlamasıyla birlikte kışlayan erginler genç yapraklara geçerek, yaprak dokusu içerisinde beslenirler. Zararlılığının beslenmesi sonucu yaprak alt ve üst kısmında tipik galler oluşur. Bu galler içerisinde döl verir. Yumurtadan çıkan nimfler yaprak yüzeyine dağılarak yeni galler oluşturmak üzere dokuya girer. Erginler sonbaharda buldukları Gallerden ayrılarak, kışlamak üzere tomurcuklara geçerler. Yılda 2-3 döl verir.

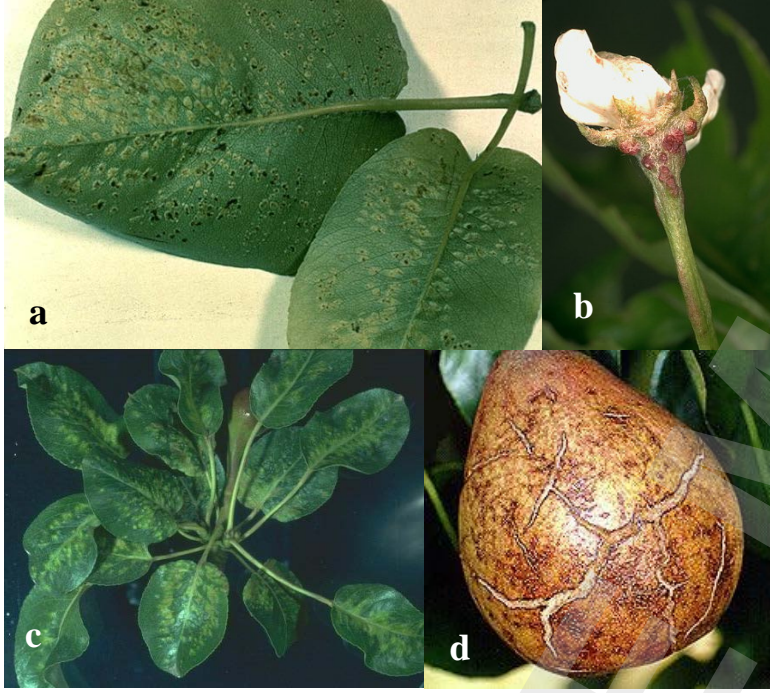

Şekil 74. Armut yaprakuyuzu ergini (a) ve yaprak üzerinde beslenen bireyler (b).

2. ZARAR ŞEKLİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Genellikle yaprak dokusu içerisinde beslenir. Zararlı ile bulaşık yaprakların her iki yüzünde de kabartılar (gal) oluşur. Bu galler ilk oluştuğunda açık yeşil olup, zamanla kızarmakta ve daha sonra kahverengileşerek, dokunun ölmesiyle de siyahlaşmaktadır (**Şekil 75a,c**).

Galler bazen yaprağın tüm yüzeyini kaplayabilir. Bulaşıklık yoğun olursa, yaprak yeterince fotosentez yapamaz ve bitki zayıf düşer. Bazen çiçeklerde de zararlı olur (**Şekil 75b**). Zararlı yüksek popülasyonlarda meyveye geçmekte ve şekil bozukluklarına yol açarak kaliteyi düşürmektedir (**Şekil 75d**). Ülkemizin, armut yetiştirilen her yerinde görülür.

Şekil 75. Armut yaprakuyuzu'nun armut yaprağında(a,c), çiçeğinde (b) ve meyesindeki (d) zarar şekilleri.

3. KONUKÇULARI

Armut ağaçlarında ve fidanlıklarında zararlı olur. Ayrıca elma ve ayva ağaçlarında yaşayan alt türleri de vardır.

4. DOĞAL DÜŞMANLARI

Ülkemizde doğal düşmanları bilinmemektedir.

5. MÜCADELESİ

5.1. Kimyasal Mücadele

5.1.1. İlaçlama zamanı

Yaz aylarında armut ağaçlarının yaprakları kontrol edilerek yapraklarda galler aranır. Bazen lokal olarak yoğun zararı görülebilir. Bu durumda yapılacak bir kış mücadelesi zararı önler. Zararlıının yoğun olduğu bahçelerde en uygun ilaçlama, ilkbaharda tomurcuklardan yapraklara, sonbaharda tomurcuklara geçtiği dönemdir. Yoğun olmayan bahçelerde, yazın yapraklardaki gallerde bir artış görüldüğünde özel ilaçlama yapılabilir.

Genel olarak diğer zararlılara karşı uygulanan ilaçlamalarla kontrol edilebilir.

5.1.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan “Bitki Koruma Ürünleri” kitabında tavsiye edilen bitki koruma ürünleri ve dozları kullanılır.

5.1.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamada, hidrolik bahçe pülverizatörü veya motorlu bahçe pülverizatörü kullanılır.

5.1.4. İlaçlama tekniği

Gerek kış gerekse yaz aylarında ağaçların her tarafının ilaçlanmasına özen gösterilmelidir.